

DOI 10.36074/logos-15.11.2024.064

МАСОВІ ВІДКРИТІ ОНЛАЙН-КУРСИ (МООС) ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ТА САМООСВІТИ ДЛЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІСТОРІЇ

Корольов В'ячеслав Валерійович¹

1. здобувач 4 курсу третього (освітньо-наукового) рівня освітньо-наукової програми «Освітні, педагогічні науки» факультету гуманітарної та економічної освіти ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», УКРАЇНА
ORCID ID: 0009-0000-3483-1994

У сучасному світі цифрових технологій освіта дедалі більше виходить за межі традиційних аудиторій, а можливість отримувати знання онлайн стала однією з основних переваг для здобувачів, особливо для майбутніх педагогів. Масові відкриті онлайн-курси (МООС) стали важливим інструментом самоосвіти, що дозволяє підвищувати кваліфікацію, розширювати професійні знання та підтримувати постійний зв'язок з новітніми дослідженнями та технологіями [1]. Ця стаття розглядає роль МООС у професійній підготовці майбутніх учителів історії, їхні переваги, недоліки, а також найбільш корисні платформи.

МООС дозволяють отримати доступ до якісного освітнього контенту з різних університетів світу. Для здобувачів, які планують кар'єру вчителя історії, такі курси можуть стати джерелом поглиблених знань у галузі історії, нових методичних підходів до викладання, а також ефективного засвоєння міждисциплінарних тем. Наприклад, курси з європейської або азійської історії, культурології, археології чи політології розширюють кругозір здобувачів і дають їм змогу дивитись на історичні процеси з різних перспектив, що є цінним для майбутньої педагогічної діяльності.

Серед переваг використання МООС для майбутніх вчителів історії варто зазначити [2]:

- *доступність матеріалів високої якості.* МООС дають змогу отримати доступ до знань від провідних університетів та установ, таких як Гарвард, Єль, Оксфорд, МІТ, а також від професорів, які є визнаними спеціалістами у своїй

галузі. Це особливо цінно для здобувачів педагогічних вишів, які не завжди мають змогу навчатись за кордоном або безпосередньо брати участь у подібних програмах;

- *гнучкість та зручність*. Онлайн-формат дозволяє здобувачам проходити курси у зручний для них час, що полегшує поєднання навчання з іншими обов'язками. Такі курси, як правило, складаються з коротких відеолекцій, завдань для самоперевірки, інтерактивних тестів та форумів для обговорення. Завдяки цьому майбутні вчителі можуть планувати своє навчання, не порушуючи основного розкладу занять;

- *можливість поглибленого вивчення вузькоспеціалізованих тем*. Багато MOOC-програм охоплюють вузькоспеціалізовані теми, які можуть бути цікавими саме для майбутніх учителів історії, наприклад, «Історія античної Греції», «Східноазійські цивілізації», «Глобальна історія ХХ століття» тощо. Така спеціалізація допомагає майбутнім педагогам не лише дізнатися нове, а й поглиблювати свою кваліфікацію в тих темах, що вони будуть викладати.

- *сучасні методи викладання та інтерактивний контент*. MOOC дозволяють не тільки вивчати історію, а й спостерігати за сучасними методиками онлайн-викладання: інтерактивні тести, інфографіка, візуалізації, інтегровані зображення артефактів та карт тощо. Майбутні вчителі можуть запозичити ці інновації для використання у класах, роблячи навчання історії більш захоплюючим для учнів.

Наведемо популярні платформи для навчання майбутніх учителів історії:

1. *Coursera* (coursera.org) пропонує курси з історії, культурології та методики викладання від багатьох провідних університетів. Наприклад, курс «Сучасний світ, частина перша: Глобальна історія з 1760 по 1910 рр.» (<https://www.coursera.org/learn/modern-world>) від Університету Вірджинії надає глибокий огляд політичних та економічних революцій кінця 1700-х років та трансформації світу протягом 1800-х років. Майбутні вчителі можуть отримати тут сертифікати, що підтверджують їхні знання, і навіть пройти спеціалізації, спрямовані на методику викладання історії.

2. *Платформа edX* (edx.org) відома широким вибором курсів від університетів, як Гарвард та Массачусетський технологічний інститут. Для учителів історії корисними будуть курси з всесвітньої історії, історії науки, а також методологічні програми, що розглядають інноваційні підходи до викладання. Курси edX часто дають здобувачам доступ до безкоштовних матеріалів, а за додаткову плату можна отримати сертифікат.

3. *Платформа FutureLearn* (futurelearn.com) відома курсами, орієнтованими на культурну та соціальну історію, археологію та інші гуманітарні дисципліни. Такі програми, як «Велика південна земля:

SEZIONE 23.

PEDAGOGIA ED EDUCAZIONE

знайомство з австралійською історією» (<https://www.futurelearn.com/courses/great-south-land>) чи «Мандрівні книги: історія Європи та Японії» (<https://www.futurelearn.com/courses/travel-books-history-in-europe-and-japan>), допомагають майбутнім вчителям отримати різнобічне бачення історичних процесів.

4. *Udemy* ([udemy.com](https://www.udemy.com)) пропонує різноманітні курси з історії для тих, хто хоче отримати знання з конкретних тем або освоїти нові методи викладання. Крім того, Udemy надає доступ до практичних порад з інтеграції цифрових технологій у викладання, що може стати цінним ресурсом для майбутніх педагогів.

5. Хоча *Khan Academy* ([khanacademy.org](https://www.khanacademy.org)) спеціалізується на шкільній освіті, ця платформа пропонує короткі лекції, які майбутні вчителі історії зможуть використовувати для організації уроків або для підготовки до їх викладання.

Незважаючи на численні переваги, MOOC мають деякі обмеження, які варто враховувати:

- *відсутність індивідуального підходу*. Оскільки курси розраховані на широку аудиторію, викладачі MOOC не мають можливості надавати персоналізовані рекомендації чи відповідати на всі питання;

- *мотивація та самодисципліна*. MOOC вимагають високого рівня самоорганізації. Майбутні вчителі, особливо без досвіду онлайн-навчання, можуть мати труднощі із завершенням курсу без постійного зовнішнього стимулу;

- *можливі витрати на сертифікацію*. Багато платформ пропонують курси безкоштовно, проте для отримання сертифікатів часто потрібна оплата, що може бути не завжди доступним для здобувачів.

Масові відкриті онлайн-курси стають потужним інструментом підвищення кваліфікації та самоосвіти для майбутніх учителів історії. Вони дозволяють не лише розширити знання, а й дізнатися про сучасні підходи до викладання, побачити нові методики та, зрештою, зробити навчальний процес більш інтерактивним і цікавим для школярів [3]. Щоб максимально скористатися можливостями MOOC, майбутнім вчителям варто розвивати навички самодисципліни та самоорганізації, а також шукати курси, що надають саме ті знання, що можуть покращити їхню професійну підготовку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- [1] Дегтярьова, Н.В., & Макарова, В.В. (2023). Динаміка зміни ставлення до масових відкритих онлайн курсів у складних умовах. *Сучасний освітній простір – досвід, пошук, результат, Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція* (с. 117-

- 119). Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка. Вилучено з: https://www.sspu.edu.ua/images/2023/docs/nauka/konf/mat-li_konf2023_suchasniy_osvitniy_prostir_1_15bc9.pdf#page=117
- [2] Зоря, П.О., Побережець, В.В., Белов, О.О., & Залюбівська, О.Б. (2021). Масові відкриті онлайн-курси як складові індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів вищої освіти. Вилучено з: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/38998/12532-44631-1-PB.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- [3] Лиходєєва, Г.В., Хмельницька, О.С., & Київська, К.І. (2023). Інноваційні технології в дистанційному навчанні: відкриті ресурси, онлайн-курси та інші можливості. *Академічні візії*, (20). Вилучено з: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/439>

